

LUTHERIN ANTI III

Väinö Hotti

(nettikuva)

MARTTI LUTHER

10.11.1483 – 18.2.1546

19. Perkele oli todellinen **Teh.VHn**

”Saatanan todellisuus oli hänelle yhtä ilmeinen kuin Jumalan todellisuus...Siksipä hän sanoikin, että osa voittoa on siinä, että tietää, kuka tuo vastustaja kulloinkin on” (Pinomaa, Kuka Luther todella oli, s.77).

”Lutherin luostarikilvoituksen aikakirjoissa onkin eräitä merkkejä, jotka viittaisivat sairasmielisyyttä lähentelevään ylijännitteisyyteen. Jo hänen persoonallisuudestaan puhuttaessa kuvailtiin sitä realistista perkelekäsitystä, mikä oli hänelle ominainen koko elämän ajan.”

”Ahdistusten aikana hän joutui monta kertaa suorastaan silmästä silmään sielunvihollisen kanssa. Hän onkin itse sanonut: ”MINÄ TUNNEN PIRUN HYVIN...MINÄ OLEN SYÖNYT HÄNEN KANSSAAN MONTA VAKALLISTA SUOLAA” (Kares, Luther, s.289).

”Olen tuleva Wormsiin, vaikka siellä olisi yhtä monta perkelettä, kuin on tiiliä katoilla” (Kares, Luther, s.165).

”Jumalattomien taas en mitenkään toivo niitä (ajatuksiani) hyväksyvän, vaan minä toivon niillä ärsyttäväni heitä ja heidän jumalaansa, perkelettä” (Gal.kirj. sel.s.,10).

”Älköön siis millään muotoa ristin pahennusta poistettako; niin kävisi, jos julistaisimme sitä, mitä tämän maailman ruhtinas jäsenineen halusta

kuuntelisivat, nimittäin teoista tulevaa vanhurskautta; silloin meillä olisi säyseä perkele, suosiollinen maailma, leppyinen paavi ja leppyiset ruhtinaat!” (Gal. kirj.sel.,s.594).

*”Vainoaahan ja surmaahan meitä maailma, vihaavathan meitä **valeveljet** mitä kiivaimmin, kauhistaahan meitä kamalasti sydämässämme saatana tulivuolineen vain sen vuoksi, että opetamme Kristuksen olevan vanhurskaudemme ja elämämme”* (Gal.kirj. sel.,s.703).

*”Vielä vanhemmalla iällään hän saattoi arvostella lääkäreitä siitä, että he pyrkivät parantamaan lääkkeillään monia sairauksia, jotka olivat **paholaisen aiheuttamia”*** (Kares, Luther, s.192).

*”Hän oli kerran kiivaasti rukoillut kammiossaan ja ajatellut siinä ohessa, kuinka Kristus oli meidän syntiemme tähden ristiinnaulittu, kärsinyt ja kuollut. Silloin oli seinälle tullut kirkas loiste, ja siihen ilmestyi ihana Kristuksen muoto viisine haavoineen, ja tämä ilmestys oli katsonut Lutheria kuin olisi hän ollut itse olennoitunut Herra Kristus. Tällainen näky ei tuonut lohtua hänen ahdistuksiinsa, vaan hän **epäili siinäkin kiusaajan juonia**. Ensin hän oli arvellut se merkitsevän jotakin hyvää, mutta sitten oli seurannut ajatus, ´että sen täytyi olla perkeleen kummitus, sillä Kristus ilmestyy meille sanassaan ja alhaisemmassa, nöyremmässä muodossa, niin kuin hän on ristiinnaulittu ja alennettu`. Niinpä Luther olikin sanonut näylle: ´Poistu, sinä häpeäpiru! **Minä en tiedä kenestäkään muusta Kristuksesta kuin siitä, joka on ristiinnaulittu ja jota hänen sanassaan kuvataan ja saarnataan.**` Ja heti olikin kadonnut tuo kuva, joka oli ´olennoitunut perkele`”* (290).

20. Hengen köyhyys

”Autuaita ovat hengessä köyhät, sillä heidän on taivasten valtakunta” (Matt.53:3; Saarnivaaran käänn.).

*”Pyhän ihmisen elämä on enemmän Jumalalta ottamista kuin hänelle antamista, enemmän halajamista kuin omistamista, **enemmän hurskaaksi tulemistä kuin hurskaana olemista**... Sen tähden on sisällisen ihmisen oikea olemus pyytämistä, halajamista, etsimistä”* (Kares, Luther, s.437).

*”Jumalalle onkin ominaista **nöyrien korottaminen**, nälkäisten ravitseminen, sokeiden valaiseminen, kurjien ja masentuneiden lohduttaminen, syntisten vanhurskauttaminen, kuolleiden eläväksitekeminen, epätoivoisten ja kadotukseen tuomittujen autuuttaminen” (Gal.kirj. sel.,s.378).*

*”Jumala on luvannut pelastuksen **hengellisesti köyhille**” (Kares, Luther,s.407).*

*”Juuri siinä armon rikkaus Lutherin mukaan näkyy, että **se annetaan vain niille, jotka eivät itsessään ole yhtään mitään**. ´Joka ei siis ole vielä tullut mitättömäksi, siitä ei Jumala voi myös mitään tehdä. Ihmiset tekevät jostakin jotakin, mutta se on aivan hyödytöntä. Sen tähden ei Jumala ota muita kuin hylätyitä, ei tee terveiksi muita kuin sairaita, näkeviksi muita kuin sokeita, eläviksi muita kuin kuolleita, vanhurskaiksi muita kuin syntisiä, viisaiksi muita kuin tyhmiä, lyhyesti, ei armahda muita kuin kurjia eikä anna armoa muille kuin niille, joilla ei ole armoa” (emt.ss.434,435).*

*”Huomattava on, että Luther näkee hengen köyhyydessä ja isoamisessa **salatun pelastusvarmuuden, lujan ja horjumattoman uskalluksen**” (435).*

”Me olemme kerjäläisiä. Se on totta” (kuoleva Luther, 175).

21. Luther ja Raamattu

*”Eikä kirkossa saa esittää eikä kuunnella muuta oppia kuin Jumalan puhdasta sanaa – **muussa tapauksessa olkoot niin opettajat kuin kuulijatkin oppeineen kirotut!**” (Gal. kirj. sel., s.79).*

”Mielelläni peräydyn jokaisen ihmisen edessä, mutta kun on kyseessä jumalallisen sanan totuus, en voi perääntyä enkä antaa periksi” (Pinomaa, Mitä Luther todella sanoi,s. 33).

*”Luterilaisina meidän on syytä muistaa, miten rakas oli Raamattu Martti Lutherille ja mitä se hänelle merkitsi. Hänen oma kirjallinen tuotantonsa oli valtavan laaja ja **on koitunut jatkuvaksi siunaukseksi luterilaiselle kristillisyydelle**. Mutta miten Luther arvosti siihen verrattuna Raamattua, käy ilmi eräästä hänen lausunnostaan, jonka mukaan **hänen kirjansa***

haudattakoon vaikka seitsemän sylen syvyyteen, jos ne vieroittavat tai estävät ihmisiä lukemasta Raamattua” (Martti Häkkinen, Sisälle Sanaan, s.13).

*”Minä turvaudun Raamattuun ja tutkin sitä uudelleen joka päivä. Raamattu on ikään kuin suuri monihaarainen puu, **enkä minä ole milloinkaan pudistanut ainoatakaan sen oksista saamatta hyviä hedelmiä**” (Hjalmar Holmquist, Martti Luther, s.104).*

*”Raamattu, johon hän oli perehtynyt niin tarkkaan, että hän **tiesi millä sivulla kukin lause oli**” (Kares, Luther, s.250).*

”Eihän Raamattu olekaan ristiriitainen muuta kuin järkipuuttojen ja paatuneitten ulkokultaisten käsityksen mukaan” (Gal. kirj. sel., s.354).

”Yksi ainoa opin ´piirto` (Matt.5:18) on suurempi arvoinen kuin ´taivas ja maa` ; siksi emme salli sitä vähimmässäkään määrässä loukattavan” (Gal. kirj. sel., s.590).

*”Sinun täytyy suhtautua Raamattuun niin, että **ajattelet Jumalan itsensä siinä puhuvan**” (Pieper, Dogmatiikka, s.4).*

”Yhä vielä käy minulle aina, kun olen ilman sanaa, en ajattele sitä enkä askaroi sen kanssa, niin että Kristus häviää minulta, samoin kaikki halu ja henki; mutta niin pian kuin palautan mieleeni jonkin psalmin tai raamatunlauseen, kaikki valkenee ja sydän syttyy palamaan, niin että saan saman rohkean mielen kuin muillakin on” (emt.ss.45,46).

”Jos et voi tajuta, kuinka se (maailman luominen) on voinut käydä kuudessa päivässä, niin anna Pyhälle Hengelle se kunnia, että Hän on oppineempi kuin sinä. Sinun on näet suhtauduttava Raamattuun niin, että ajattelet Jumalan itsensä siinä puhuvan” (52).

”pidä tätä kirjaa kaikkein korkeimpana ja jaloimpana pyhäkkönä, mitä rikkaimpana kultakaivoksena, jota ei milloinkaan voida tyhjiin ammentaa, jotta löytäisit jumalallisen viisauden” (74).

”Raamattu ei ole vielä milloinkaan erehtynyt” (77).

*”Maailman luomisesta hän (Luther) sanoo: ‘Kun Mooses sanoo, että Jumala on luonut kuudessa päivässä taivaan ja maan ja kaikki mitä niissä on, niin anna asian olla sillänsä, että se on tapahtunut kuudessa päivässä; ei sinun tarvitse löytää mitään selitystä siihen, kuinka kuusi päivää on ollut yksi ainoa päivä. Mutta jollet voi tajuta, kuinka se on tapahtunut kuudessa päivässä, niin anna Pyhälle Hengelle se kunnia, että **hän on oppineempi kuin sinä**” (87).*

*”Luther huomauttaa 1 Piet.3:14 johdosta: ‘Kun kuulet sellaisten ihmisten puhuvan, jotka ovat niin peräti sokaistuneita ja paatuneita, että kieltävät sen, että se, mitä apostolit ovat puhuneet ja kirjoittaneet, on Jumala sanaa, tai epäilevät sitä, niin ole aivan vaiti, älä puhu sanaakaan heidän kanssaan, vaan **anna heidän mennä menojaan**” (97).*

”Minä suhtaudun heihin (inhimillisiin historiankirjoittajiin) siten, etten joudu raamatunvastaiselle kannalle. Uskon näet, että Raamatussa puhuu Jumala, joka on totinen, mutta että muissa kertomuksissa etevät miehet panevat parastaan osoittaakseen ahkeruutta ja luotettavuutta, ollen kuitenkin vain ihmisiä, tai ainakin että heidän jäljentäjänsä ovat voineet erehtyä” (98).

*”**Opin arvosteleminen ja erottaminen on joka ainoan kristityn velvollisuus, vieläpä niin, että se on kirottu, joka hiuskarvankaan verran loukkaa tätä oikeutta**” (ss.126, 127).*

*”**Älkää siis uskoko paavin valheita, vaan pitäkää ilman muuta pimeänä sitä, mitä ei näytetä toteen Raamatun selvillä lauseilla**” (131).*

*”Mutta lopulta minun täytyi siirtää heidät kaikki (nim. kirjailijat eli Raamatun selittäjät) **silmistäni ja luopua heistä, koska en voinut omantuntoni tähden heihin tyytyä; näin minun täytyi jälleen paeta Raamatun turviin**” (133).*

22. Luther ja rukous

Rukous oli Lutherin elämässä hyvin keskeisenä. Hän kävi varsin usein ”rukoustaistelua”. Hän **eli jatkuvasti rukouselämää**. Voi ajatella, että

Lutherin dynaamisen ja hedelmällisen elämän salaisuutena oli nimenomaan jatkuva rukous. ”**Missä paljon rukousta, siellä paljon siunausta, missä vähän rukousta, siellä vähän siunausta.**”

*”Hänen (Lutherin) iloisuutensa johtui hänen hyvästä omastatunnostaan. Mutta aluksi ja lopuksi perustui hänen voimansa ja sisäinen sopusointunsa siihen, että hän oli rukouksen mies. Lutherin elämä oli rukouselämää. Usein hän rukoili ääneen avoimen ikkunan ääressä ja silmät luotuina taivasta kohti, samoin kuin tuona ratkaisevana yönä Wormsin majatalossa. Hän puhui yksinkertaisesti ja persoonallisesti Jumalan kuin oman isänsä kanssa. Toisinaan hänen rukouksessa myrskyn tavoin hyökkäsi taivasta kohti. Ja kun surut ja tuskat häntä painoivat, muuttui hänen rukouksensa kilvoitteluksi Jumalan kanssa, koko hänen henkensä täyttäväksi valtavaksi kamppailuksi. Luther osasi kuin ani harvat **tarttua Jumalaa hartioihin ja taistella läpi yön, kunnes saavutti itsellensä siunauksen**” (Hjalmar Holmquist, s.154).*

*”Uskonpuhdistaja käytti joka päivä ainakin **kolme työhön muuten soveliainta tuntia rukoukseen**” (Kares, Luther, s.171).*

”Kun nousen vuoteesta aamuisin, rukoilen lasten kanssa kymmenen käskyä, uskontunnustuksen, Isä meidän ja lisäksi jonkin psalmin” (Pinomaa, Kuka Luther todella oli, s.24).

”Lutherin rukous ennen oikeuden eteen astumistaan Wormsin valtiopäivillä 16.4.1521. Tässä historiallisessa hetkessä Luther turvautui taivaan apuun. Ja me tiedämme, taivas totisesti vastasi ja Luther sai voimaa seisoa Sanan tukevalla kallioperustalla monen ihmissielun autuudeksi ja pelastukseksi:

*”Oi Jumalani, Jumalani, minun Jumalani, **puolusta sinä minua kaikkea maailman järkeä, ja viisautta vastaan. Tee sinä se! Sinun täytyy se tehdä, sinun yksin; minä en sitä voi. Asiahan on kuitenkin sinun, eikä minun.** Omasta puolestanihan ei minulla ole täällä mitään toimitettavaa, eikä tämän maailman herrain kanssa mitään tekemistä. Voisinhan minäkin toivoa hyviä päiviä ja rauhallista elämää ja lepoa. Mutta asiahan on sinun,*

oi Herra; se on oikeudenmukainen ja iäisyyteen perustuva. Auta minua sinä uskollinen, iankaikkinen Jumala! Minä en luota kehenkään ihmiseen; se olisi turhaa ja hyödytöntä...Tule, tule, olen valmis antamaan elämäni sinun tähtesi...Ja joskin minun ruumiini, joka kuitenkin on sinun kättesi tekoa, tässä taistelussa menehtyisi ja kokonaan joutuisi turmioon, niin riittää minulle se, että minulla on sinun Sanasi ja Henkesi...Sieluni on sinun, se kuuluu sinulle ja on iankaikkisesti sinun luonasi. Amen, Jumala minua auttakoon! Amen” (Hjalmar Holmquist, Martti Luther, ss.73,74).

*”Luther, joka koko elämänsä ajan oli ollut **rukouksen mies**, tahtoi kasvattaa lapsensa ahkeriksi rukoilijoiksi” (Hjalmar Holmquist, Martti Luther, s.171).*

*Lutherin rukous **Melanktonin sairasvuoteen äärellä**.*

*Luther itse kertoo: ”Silloin täytyi meidän Herramme ja Jumalamme lopuksi kuulla minua. Sillä minä paaskasin kerjuupussini hänen ovensa eteen ja tungin hänen korviinsa kaikki Pyhästä Raamatusta muistamani lupaukset rukousten kuulemisesta; ja minä osoitin hänelle, että hänen täytyy kuulla minua, jos mieli minun uskoa hänen lupauksiinsa...**Sitten toi Luther ruokaa ja pakotti Melanktonin sitä nauttimaan sanoen: ‘Kuule nyt kerta kaikkiaan, Filippus, sinä joko syöt tai minä julistan sinut pannaan!’**”(Hjalmar Holmquist, emt.s.187).*

*”Taivaallinen Isäni, Jumala ja Herramme Jeesuksen Kristuksen Isä, kaiken lohdutuksen Jumala, minä kiitän sinua, että olet minulle ilmoittanut rakkaan Poikasi Jeesuksen Kristuksen, johon minä uskon, jota olen saarnannut ja tunnustanut, jota olen rakastanut ja kunnioittanut ja **jota tuo häijy paavi ja kaikki jumalattomat häpäisevät, vainoavat ja pilkkaavat**. Minä rukoilen sinua, Herrani Jeesus Kristus, ota sieluni huomaasi! Taivaallinen Isä! **Vaikka minun täytyy jättää tämä ruumiini ja minut temmataan pois tästä elämästä, tiedän totisesti, että saan iankaikkisesti olla luonasi, ei kukaan voi temmata minua sinun käsistäsi**” (Lutherin kuolinrukous) (Kares, Luther, s.172).*